

Sygn. akt III UK 216/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 kwietnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 17 lipca 2014 r. oddalił apelację ubezpieczonego R. S. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 lipca 2013 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z 26 lipca 2012 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury wobec niewykazania wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną ubezpieczonego. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz pkt 19 działu IV wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i w

szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz poz. 41 dział IV i poz. 24 dział XIV wykazu A zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego. Ponadto skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego: 1/ art. 378 § 1 k.p.c.; 2/ art. 233 k.p.c.; 3/ art. 3, 232 i 278 § 1 k.p.c.; 4/ art. 385 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, a ponadto o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania za obie instancje oraz kosztów postępowania kasacyjnego.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi.

W uzasadnieniu wniosku podkreślono, że za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia zagadnienie prawne związane z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem w sprawie, w której przedmiotem oceny jest praca w laboratorium badawczym, w którym wykonywane są skomplikowane reakcje chemiczne, jest wystarczające dla ustalenia faktów wymagających wiedzy specjalnej z zakresu chemii. Skarżący zarzuca, że odmowa przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego chemika stanowi rażące naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. W sprawie niniejszej, ze względu na jej przedmiot, powinien być przeprowadzony dowód z opinii biegłego chemika zamiast biegłego specjalisty do spraw organizacji i zarządzania przemysłem. Zdaniem wnioskodawcy, biegły o tej specjalności nie ma kwalifikacji do wydania opinii w sprawie warunków panujących w laboratorium chemicznym w R. [...] w J. w okresie zatrudnienia R. S.. W aktach sprawy znajduje się opinia prywatna biegłego chemika obeznanego z miejscem pracy wnioskodawcy, stwierdzająca, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych, będąca dokumentem prywatnym, który nie został uwzględniony przy ocenie potrzeby dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego. Sądu obu instancji oparły swe rozstrzygnięcie przede wszystkim na opinii biegłego M. M.. Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego zawiera w tej kwestii

istotne sprzeczności. Sąd przy dokonywaniu ustaleń oparł się na opinii biegłego, co nie przeszkodziło mu przyjąć, dla uzasadnienia oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, że ustalenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie wymaga wiadomości specjalnych. Sąd stwierdza także, że rzeczą biegłego jest opiniowanie w zakresie swej specjalności, nie wypowiadając się jednak, jaką specjalnością w niniejszej sprawie powinien dysponować biegły.

Uzasadniając oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący stwierdził, iż charakteryzuje się ona tym przymiotem „z przyczyn wyżej wskazanych”, a ponadto Sąd Apelacyjny nie odniósł się do istotnych zarzutów apelacji dotyczących między innymi braku odpowiednich kwalifikacji biegłego M. M., sprzeczności ustaleń Sądu pierwszej instancji z dowodami w postaci dokumentów pracodawcy R. [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Odnosnie tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do

rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienia nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Co do sformułowanego przez skarżącego istotnego zagadnienia prawnego należy zauważyć, że wprowadzając autor skargi kasacyjnej nawiązuje do art. 278 § 1 k.p.c., jednak czyni to bez jakiegokolwiek ogólnego i abstrakcyjnego odniesienia się do treści tego przepisu, wyjaśnienia, na czym polegają trudności w dekodowaniu zawartej w nim normy prawnej i do jakich rozbieżnych wniosków może prowadzić próba jego interpretacji. Nie jest istotnym zagadnieniem w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. postawienie pytania o rodzaj kwalifikacji biegłego, potrzebnych do wydania opinii specjalistycznej w konkretnej sprawie. W rzeczywistości skarżący pod pretekstem występowania istotnego zagadnienia prawnego kwestionuje

dokonaną przez Sądy obydwu instancji cenę wiarygodności i mocy dowodowej opinii sporządzonej na użytek niniejszego sporu.

Natomiast odnośnie do podnoszonej przez skarżącego oczywistej zasadności przedmiotowego środka zaskarżenia godzi się zauważyć, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera jakiegokolwiek wyводу wyjaśniającego, w czym wyraża się owa oczywista zasadność, a w szczególności, w obrazie jakiego konkretnie przepisu przez Sąd drugiej instancji strona upatruje tej przesłanki przedsądu i na czym polega kwalifikowane naruszenie tegoż przepisu oraz by naruszenie to skutkowało wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

[l.n]